Arnhem : november 2026
Onderwerp : Teelten en Spuitzonering

Landas
Sweerts de Landasstraat 50
6814 DG Arnhem
026-7001303
info@landas.nl
www.landas.nl
KvK: 50835645
BTW: NL.8229.48.540.B01
IBAN: NL50 INGB 0116 2158 87

Beste lezer,

We hebben een nieuwe aanpak gemaakt voor het onderwerp spuitzonering: "*Teelten en Spuitzonering*". Sinds een positieve uitspraak van de Raad van State, de casus "*Heeswijk Dinther* ", waar onze aanpak aan ten grondslag ligt, staat het erg in de belangstelling. Er lijkt weer ruimte te komen om projecten ook zónder uitwaarts zoneren te vergunnen.

Centraal in onze aanpak staat het volgende:

1. **Teeltcategorisering**. De ene teelt gebruikt in de reguliere landbouw meer gewasbeschermingsmiddelen dan de andere. Grasland wordt bijvoorbeeld niet of zelden bespoten en andere teelten weer meer. De indeling die wij hebben gemaakt is die van grasland, maïs, bouwland, boomteelt, fruitteelt en sierteelt. Een bijzonder teeltvorm is die in kassen.
2. **Spuitbelasting**. Het effect op de omgeving door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ontstaat door een aantal variabelen: teeltplanning, teelthoogte, middelengebruik en drift. De combinatie daarvan is de spuitbelasting.
3. **Representatieve bedrijfsvoering**. Planologisch zijn veelal allerlei teelten mogelijk. Maar representatief is dat lang niet altijd. Via een GIS-analyse komen we tot een onderbouwing met welke teelt, met de bijhorende spuitbelasting, rekening moet worden gehouden.
4. **Aanvaarding**. Het laatste aspect is het aanvaarden van onzekerheid. In dit dossier zijn nog weinig zekerheden waardoor het voorzorgsprincipe centraal staat. Dat onwenselijkheden aanvaard kunnen worden is overigens niet nieuw[1].

Dit alles combineren we tot een ruimtelijke aanpak dat alles weg heeft van een al bestaand instrument: "*Bedrijven en Milieuzonering*". De eerste sturing via een zonering in de ruimtelijke ordening, "*Teelten en Spuitzonering*". Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) richt zich vervolgens op bedrijfsspecifiek maatwerk. Met betrekking tot het werken met gewasbeschermingsmiddelen zijn in dat Bal nog regels nodig, denken wij. Tot slot zijn er vragen die om antwoord vragen inzake de toelating / toegelaten middelen wat buiten het domein van de Omgevingswet valt.

---

[1] Wonen nabij geitenhouderijen levert verhoogde gezondheidsrisico's op welke in de besluitvorming geaccepteerd worden. Ook hoge geluidbelastingen welke een negatief effect hebben op de gezondheid worden aanvaard net als de risico's bij bijvoorbeeld gasleidingen, bedrijven met toxische stoffen etc.

Voorbeeldzonering

We komen zo tot een zoneringsvoorstel. Maatwerk is natuurlijk mogelijk: een andere teeltindeling, kleinere of grotere afstanden (aanvaarden van meer of minder onzekerheid), gebiedsgerichte verschillen etc. In ons voorstel kan een gevoelige functie naast maïs- en grasland zijn gelegen, bouwland vanaf 20 m etc. Dat is zónder driftreductie. Mét een driftreducerende voorziening kan een stap terug gezet worden.

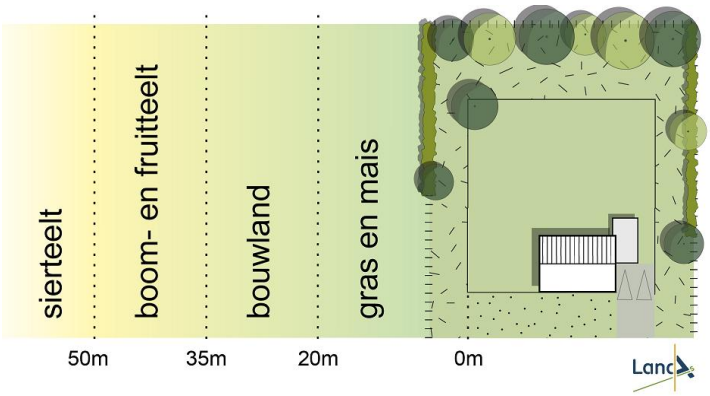

Voorbeeldzonering. Bron: Landas

Nieuwe projecten & omgevingsplan

Het instrument "*Teelten en Spuitzonering*" biedt houvast bij concrete plannen via een BOPA of wijziging omgevingsplan (wop). We gebruiken dit model in onze locatiespecifieke onderzoeken spuitzonering. Uitwaarts zoneren is daarbij lang niet altijd nodig. Het model biedt ook een goed houvast bij het inrichten van een regeling voor het gemeentebrede omgevingsplan.

Vervolg

Het duwtje in de rug dat de Raad van State[2] ons op 14 oktober 2026 gaf, helpt flink. Onze rapport kreeg de kwalificatie "*deugdelijk*" en "*zorgvuldig*". Maar als bekend maakt één zwaluw nog geen zomer. Een mooie basis voor vervolgwerk lijkt onze aanpak wél te geven.

Een gesprek gaan we graag met u aan. Heeft u een casus? Dan is dat misschien een mooie aanleiding er een pilot van te maken voor een locatiespecifiek onderzoek spuitzonering.

We horen graag van u,

Met vriendelijke groet,
Namens Landas

Maarten Geerts
Adviseur / directeur

[2] *ECLI:NL:RVS:2026:6094*